

Звіт про діяльність
Фундації «Відкритий Діалог» за 2021 рік

1. Дані про Фундацію:

a) Назва: ФУНДАЦІЯ «ВІДКРИТИЙ ДІАЛОГ».

b) Місце розташування, адреса:

01–493 ВАРШАВА, ВУЛ. ПРЕНЕЙСЬКА 2С.

c) Дата внесення до Державного судового реєстру: 12.04.2010.

d) KRS: 0000353754, REGON: 060615226.

e) Дані щодо Членів Правління Фундації відповідно до актуального запису в судовому реєстрі:

Ім'я та прізвище:

Людмила Козловська — Голова Правління.

f) Мета Фундації — захист прав людини і підтримка демократії та верховенства права шляхом:

- діяльності на користь розвитку ініціатив, рухів і громадянського суспільства, зокрема, в країнах, які входили до складу колишнього СРСР, — на підставі досвіду системної трансформації Республіки Польща, а також цінностей і стандартів функціонування суспільного життя в країнах-членах Європейського Союзу;
- діяльності на користь формування партнерства між Республікою Польща та іншими країнами, зокрема, вказаними в пункті 1, а також між громадянами цих країн;
- діяльності на користь співпраці в сфері інтеграції ініціатив, рухів, громадянського суспільства і держав, зокрема, вказаних в пункті 1, з іншими суб'єктами міжнародного права;
- діяльності на користь змін, які мають на меті забезпечити громадянам, зокрема, країн, вказаних в пункті 1, рівні шанси у їхньому інтелектуальному, професійному, соціальному і культурному розвитку, і повне користування громадянськими правами, зокрема, політичною активністю;
- діяльності на користь безпеки і громадського порядку, розвитку самоуправління, освіти, культури, захисту здоров'я і підвищення доступності, а також покращення стандартів функціонування інших публічних послуг.

2. Принципи, форми і сфера статутної діяльності із зазначенням реалізації статутних цілей:

2.1. Сфера діяльності:

1. вивчення та аналіз випадків порушення прав людини, особливо громадянських прав і права на захист від переслідування, і соціальних явищ, також на підставі емпіричних даних, їх синтез і накопичення в базах даних, і надання їх у вигляді аналізів, звітів, презентацій, інфографік, мультимедійних засобів і розробок іншого роду;

2. популяризація, зокрема, серед політичних діячів, органів державної адміністрації та самоуправління, міжнародних організацій і в середовищі, яке формує думку, в засобах масової інформації та в соціальних мережах, зокрема, в формі фотографій, записів та

записів трансляцій, фільмів, заяв, статей та інтерв'ю, проблематики, вказаної в §7, а також зібраної Фундацією, зокрема, в формах, вказаних в пункті 1, і досягнень Фундації в сфері, передбаченій її статутними цілями;

3. організація та проведення тренінгів, майстер-класів, семінарів та конференцій, зокрема, для фізичних осіб, підприємств, державних установ і органів самоврядування, студентського самоврядування, професійного самоврядування, організацій роботодавців, професійних і релігійних спілок, громадських рухів і політичних угруповань, а також неурядових організацій в сфері, передбаченій статутними цілями Фундації;

4. консалтинг для фізичних осіб, підприємців, державних установ та органів самоврядування, студентського самоврядування, професійного самоврядування, організацій роботодавців, професійних і релігійних спілок, громадських рухів і політичних угруповань, а також неурядових організацій в сфері, передбаченій статутними цілями Фундації;

5. організація публічних зібрань, зокрема, маніфестацій і акцій протесту, а також благодійних заходів, аукціонів, виставок, вернісажів, подій, рекламних акцій і музичних концертів та інших заходів у сфері, передбаченій статутними цілями Фундації;

6. видавнича діяльність;

7. надання фінансової, матеріальної, правової та організаційної допомоги підприємствам, державним установам та органам самоврядування, професійного самоврядування, організаціям роботодавців, профспілок, релігійних об'єднань, громадських рухів і політичних угруповань, а також неурядовим організаціям і фізичним особам, зокрема особам, які потребують гуманітарної та медичної допомоги, шляхом організації медичних тренінгів і навчання у сфері надання першої допомоги, в рамках і відповідно до чинних положень законодавства, також кваліфікованими особами;

8. створення стипендіальних програм та фондів, а також фінансування стипендій для особливо обдарованих, соціально активних дітей, молоді та студентів, для репресованих осіб або осіб, які перебувають у складній матеріальній ситуації;

9. організація спостережних місій, зокрема спостережних місій на виборах, і ознайомчих візитів у сфері, передбаченій статутними цілями Фундації;

10. придбання обладнання, устаткування та матеріалів, а також послуг, які слугують для реалізації статутних цілей Фундації, і безкоштовна передача або надання їх фізичним особам та іншим суб'єктам, що діють у сфері, передбаченій статутними цілями Фундації.

2.2. Реалізація цілей у 2021 році:

Підтримка реформ та захист прав людини в Україні

У звітному році не було проведено жодних заходів у цій галузі з огляду на серйозні надзвичайні ситуації в інших сферах та пріоритетність інших питань.

Українські політв'язні та російсько–українська війна

У звітному році не було проведено жодних заходів у цій галузі з огляду на серйозні надзвичайні ситуації в інших сферах та пріоритетність інших питань.

Захист прав людини в Казахстані, регіоні Центральної Азії та Китаї

У рамках програми #АктивістиНеЕкстремісти ми продовжили діяльність, спрямовану на захист громадських активістів, обвинувачених в екстремізмі. Ми також продовжили діяльність у рамках програми «Слуги режиму» щодо засудження посадових осіб, відповідальних за порушення прав людини, що на практиці виражається в переслідуванні активістів.

У січні 2021 року Фондація продовжила моніторинг суспільно–політичної ситуації, що передуює парламентським виборам у Казахстані, через платформу «Голоси Казахстану» (запущену в грудні 2020 року).

Фондація відстежувала ситуацію і домагалася звільнення численних політичних в'язнів, включно з, зокрема, Каликом Мендигазієвим (братом Барлика Мендигазієва) та іншими членами його сім'ї, які зазнавали переслідувань через діяльність фонду «Freedom Kazakhstan», яким керує Барлик у США, і за підтримку громадянського суспільства в Казахстані. Як партнер Фондації «Відкритий Діалог» «Freedom Kazakhstan» виявляв активну позицію, закликаючи до запровадження європейських і міжнародних санкцій щодо представників влади і функціонерів режиму.

Новою темою, порушеною Фондацією в контексті Казахстану, стала втрата Казахстаном так званого цифрового суверенітету на користь Китаю і Росії у зв'язку з угодою про розробку і створення цифрової платформи з управління персональними даними громадян Казахстану і даними державних органів Казахстану, підписаною урядом Казахстану з російською державною компанією «Сбер» (SBER Group). Сюди входить передача всіх зібраних даних громадян Казахстану іноземним компаніям і урядам (китайська Huawei є провідним субпідрядником «Сбер»).

Ці дії є частиною ширшого контексту використання китайського досвіду цифрового спостереження та контролю громадян і у такий спосіб розширення впливу Китаю — як постачальника технологій — в інших авторитарних країнах, на що постійно звертає увагу Фондація.

11.02.2021 Європейський парламент ухвалив епохальну резолюцію щодо ситуації з правами людини в Казахстані, над якою ми працювали разом із казахстанським громадянським суспільством і нашими європейськими партнерами. Резолюція рішуче засудила ескалацію порушень прав громадян і закликала до запровадження персональних санкцій щодо відповідальних осіб, які ухвалюють рішення, і державних

функціонерів (ми регулярно публікували списки цих осіб у наших звітах, до того ж у 2021 році до списку потрапило загалом понад 300 функціонерів).

У резолюції перераховані найзначущі справи політичних в'язнів і політично мотивованих убивств за останні роки (Дулат Агаділ, Жанболат Агаділ, Аманбіке Хайролла, Серік Оразов, Гаріфулла Ембергенов), переслідуваних активістів та НУО, порушено питання про так зване «антиекстремістське законодавство» (яке використовується проти продемократичних рухів і активістів), а також про застосування тортур, насильства щодо жінок, дискримінації ЛГБТ-спільноти, відсутність політичного плюралізму (включно з нещодавніми, традиційно сфальсифікованими парламентськими виборами 2021 року), а також зловживання Інтерполом і механізмами взаємної правової допомоги.

Європарламент також наголосив на важливості ролі представництва ЄС у Казахстані в підтримці демократичних перетворень у країні (останніми роками ми критикували його за недостатню участь у цьому питанні та співпрацю з владою ціною моніторингу стану прав людини).

Казахстанські дипломати дуже активно виступали проти резолюції ЄП, прагнучи нейтралізувати її жорсткий тон, до того ж їхні зусилля передбачали не тільки фальсифікацію фактичної ситуації в країні, а й спроби дискредитації Фундації в очах інститутів ЄС.

У березні 2021 року Фундація та євродепутат Петрас Ауштревічюс (Оновити Європу, Литва) організували онлайн-дебати на тему «Боротьба з порушеннями прав людини в Казахстані: необхідність реакції ЄС», модераторкою яких виступила Людмила Козловська та в яких взяли участь казахстанські правозахисники (Анна Шукеева, Євгеній Жовтіс, Бота Джардемалі), посол Пітер Буріан, спеціальний представник ЄС з питань Центральної Азії, а також експерти та журналісти. Під час заходу ми підкреслили роль, яку відіграє ЄС у складному процесі просування до демократизації Казахстану. На наш погляд, правильний шлях до досягнення цієї мети лежить через послідовну підтримку громадянських ініціатив і тверду реакцію в разі порушення прав людини.

Наша діяльність з моніторингу прав людини в цій частині світу також охоплює проблеми з уйгурами в Китаї, які зазнають дискримінації та масових переслідувань. У червні 2021 року Фундація разом з українськими правозахисними організаціями вимагала засудити злочинну політику китайської влади з боку України (уряд якої під тиском відмовився від спільної позиції низки демократичних країн, щоб не припинити постачання китайських вакцин проти COVID-19).

Спільно з бельгійською організацією Peace & Justice Фундація засудила викрадення Орхана Інанді, президента Міжнародної освітньої установи «Сапат», що управляє мережею шкіл у Киргизстані. Орхан Інанді зник 31.05.2021. Його викрали і піддавали

жорстоким тортурам у Туреччині за те, що він був членом руху Фетхуллаха Гюлена, роботі якого перешкоджала турецька влада.

У царині правозахисної діяльності в Казахстані нашими найважливішими партнерами (і партнерами по коаліції, що підтримують програми «Слуги режиму» і #АктивістиНеЕкстремісти) були такі правозахисні та громадські ініціативи й організації: Qaharman, Bostandyq Kz, Femina Virtute, VVeritas «405», «Стаття 14» і Elimau.

Захист верховенства права і демократії в Польщі

У звітному році Фондація продовжила свою діяльність, яку вела з середини 2017 року, поступово впроваджуючи свою модель роботи, що існувала до пандемії і застосовувалася до введення системних обмежень, пов'язаних з пандемією.

До основних проєктів та програм, що реалізуються в Польщі та пов'язані із ситуацією в Польщі, входять:

- **«Зала ганьби»:** збір та обмін інформацією про осіб, відповідальних за порушення закону і демократичних стандартів у Польщі, включно з політично мотивованими переслідуваннями та утисками. У співпраці з експертами в галузі права, залученими на громадських засадах, ми розпочали роботу над проєктами повідомлень про злочини та проєктами обвинувальних висновків (які використовуватимуться після зміни політичної ситуації та деполітизації правоохоронних органів у Польщі), як проти осіб, які ухвалюють політичні рішення, так і проти чиновників нижчої ланки.
- **Складання запиту про порушення кримінальної справи в Міжнародному кримінальному суді в Гаазі** у зв'язку із систематичним позбавленням волі учасників антиурядових протестів у Польщі та противників режиму, починаючи зі свавільних короткострокових затримань і закінчуючи досудовими арештами. Серед відповідальних за цю практику ми вказали Маріуша Камінського, міністра внутрішніх справ і адміністрації, Збігнева Зьобро, міністра юстиції та генерального прокурора, і Богдана Свенчковського, національного прокурора, і зажадали притягнути їх до відповідальності. Цей проєкт було здійснено у співпраці з юридичними фірмами «Дюбуа і партнери», «Петжак, Сидор і партнери», адвокатською конторою Романа Гертиха і такими організаціями як: Громадяни Польщі (пол.: Obywatele RP) і Комітет захисту демократії (пол.: Komitet Obrony Demokracji). Результати роботи та справи деяких жертв було презентовано на пресконференції, що відбулася 26.11.2021 в адвокатській конторі «Дюбуа і партнери».
- **Програма захисту переслідуваних:** спостереження за судовими процесами та дисциплінарними розглядами, пов'язаними з політично вмотивованими

справами проти незалежних прокурорів, суддів, активістів та експертів у сфері права (наприклад, професора Войцеха Садурського в його — в кінцевому підсумку переможному — позові проти Telewizja Polska, що відповідає характеристикам так званих SLAPPs, тобто стратегічних позовів проти громадської участі/критики влади);

- **Проти насильства з боку поліції:** серія акцій, спрямованих на протидію зростаючій жорстокості та незаконності дій поліції проти активістів, затриманих і навіть випадкових учасників антиурядових протестів. Ми підписали звернення з цього питання в липні 2021 року разом із організаціями та громадськими ініціативами як-от: Cień Mgły — громадська підтримка жіночого страйку (пол. Cień Mgły — Oddolne Wsparcie Strajku Kobiet), Всепольський фонд жіночого страйку (пол. Fundacja Ogólnopolski Strajk Kobiet), Асоціація Гомокомандо (пол.: Stowarzyszenie Homokomando), Громадяни Польщі (пол.: Obywatele RP), ProtesTea, Консультативна рада Всепольського жіночого страйку (пол.: Rada Konsultacyjna przy Ogólnopolskim Strajku Kobiet). 20.07.2021 ми організували онлайн-слухання за участю переслідуваних активістів і депутатів Європарламенту: Роберта Бедрона (Прогресивний альянс соціалістів і демократів, Польща), Лукаша Кохута (Прогресивний альянс соціалістів і демократів, Польща), Рози Тун (Європейська народна партія, Польща), Міхала Шимечки (Оновити Європу, Словаччина) і Рамона Вікторія Стругаріу (Оновити Європу, Румунія).
- **Моніторинг політично вмотивованих переслідувань, що проводяться прокуратурою** (так зване «зловмисне переслідування»), **і незручних для політичного режиму судових процесів, які були закриті або передчасно/безпідставно припинені:** обидві категорії відповідають, на нашу думку, необхідним умовам для визнання зловживання владою в значенні статті 231 Кримінального кодексу (внаслідок перевищення повноважень або невиконання обов'язків, відповідно). Крім переслідуваних прокурорів і суддів, які критикують політичну владу — діють на захист верховенства права, — а також громадських активістів і журналістів, Фондація також почала відслідковувати випадки політичного переслідування незручних для правлячої партії підприємців (наприклад, Петра Осецького і Пшемислава Криха), щодо яких можна встановити факт зловживання владою з боку прокуратури і спецслужб.

З огляду на життєво важливе значення соціальних мереж як інформаційного каналу, у квітні 2021 року, після укладення угоди з наявною редакцією, Фондація взяла на себе управління профілем соціальної мережі «Sok z Buraka» (що перекладається на українську мову як «Буряковий сік») з охопленням понад мільйон підписників на Facebook. Нашою амбіцією було перетворити його з каналу політичної сатири на засіб просування громадянських ініціатив. Однак у листопаді звітного року, зіткнувшись із

нестачею ресурсів і проблемами в забезпеченні очікуваної якості виробленого контенту, ми повністю відмовилися від цієї ініціативи.

З метою здійснення тиску на польський уряд 22.01.2021 ми разом з Асоціацією суддів «Феміда» (пол. Stowarzyszenie Sędziów «Themis») звернулися до Заступника голови Європейської комісії з цінностей та прозорості Віри Йоурової і комісара з питань юстиції та верховенства права Дідьє Рейндерса з проханням активувати так званий «механізм зумовленості», що пов'язує фінансування з бюджету ЄС із дотриманням верховенства права в країнах-членах.

Наш лист був зумовлений тиском, який чинить прокуратура на 14 краківських суддів різних рівнів юрисдикції у зв'язку зі справою Маріуша Красона, прокурора, який захищає верховенство права і перебуває в суперечці зі своїм начальством. Вищезазначені рішення про неприпустимість переслідування і відповідного пониження Красона на посаді прокурора викликали невдоволення глави прокуратури і призвели до вжиття заходів Відділом внутрішніх справ Національної прокуратури щодо можливої неналежної поведінки суддів під час винесення ними вироків. Лист підписали понад 30 провідних експертів у галузі права та неурядових організацій з багатьох країн.

28.01.2021 Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЄ) ухвалила жорстку доповідь і резолюцію з питання судової системи в Польщі та Молдові. Резолюція, що закликає владу країн підтримувати верховенство права і гарантувати незалежність судової влади, стала результатом адвокаційних зусиль Фундації з 2018 року, коли було подано пропозицію про підготовку резолюції під назвою «Судді в Польщі та Республіці Молдова повинні залишатися незалежними». Ще з 2020 року Польща — у зв'язку з кризою верховенства права — залишається під процедурою моніторингу Асамблеї.

Ухвалення цієї резолюції викликало різку критику в ЗМІ з боку Аркадіуша Муларчика, який представляє позицію польського уряду і делегата в ПАРЄ, який звинуватив Фундацію в «диктуванні поправок» до резолюції членам Асамблеї і навіть припустив, що вони отримували фінансові стимули. Фундація виступила із заявою, в якій спростувала цю інформацію, а Аркадіуша Муларчика в підсумку було піддано дисциплінарному стягненню у вигляді тримісячної заборони на виступи на Асамблеї року регламентним комітетом ПАРЄ.

10.02.2021 Палата міжнародної правової допомоги окружного суду Амстердама відмовила Польщі в екстрадиції підозрюваного у зв'язку з побоюваннями щодо гарантій справедливого судового розгляду. Палата ґрунтувала свої докази на інформації, отриманій від Фундації «Відкритий Діалог» та Асоціації суддів «Феміда», які, зокрема, розповіли про переслідування незалежних суддів у Польщі. Нідерландський суд відмовив в екстрадиції обвинуваченого до Польщі у зв'язку із системною, а також наявною в цьому конкретному випадку, загрозою порушення права на справедливий судовий розгляд.

Це було перше рішення такого роду з моменту приходу до влади правлячої партії «Право і Справедливість» (PiS). До цього моменту в екстрадиції ніколи не відмовляли на підставі ризику порушення права на справедливий судовий розгляд, у крайньому разі, тимчасово відкладали до отримання додаткової інформації від польської влади. Це рішення суду ґрунтувалося, зокрема, на листі Фондації та Асоціації суддів «Феміда» до Європейської комісії про переслідування суддів, які винесли рішення у справі прокурора Красоня.

У березні 2021 року Фондація організувала онлайн-слухання щодо ситуації в польській прокуратурі для членів Європейського парламенту та їхніх радників, у яких взяли участь прокурори, які входять до Асоціації «Lex Super Omnia» (яку представляли Катажина Квятковська та Яцек Білевич з правління Асоціації, а також прокурорка Єва Вжосек) та суддя Даріуш Мазур з Асоціації «Феміда». Захід під назвою «"Право і Справедливість", посилює переслідування незалежних прокурорів у Польщі» було організовано спільно євродепутатами Катаріною Барлі (Прогресивний альянс соціалістів і демократів, Німеччина), Петром Сарвамаа (Європейська народна партія, Фінляндія), Террі Райнтке (Зелені — Європейський вільний альянс, Німеччина), Лукашем Кохутом (Прогресивний альянс соціалістів і демократів, Польща) і Ружею Тун (Європейська народна партія, Польща).

У серпні 2021 року, вже втретє, ми опублікували звіт щодо злочинів, скоєних на ґрунті расизму, гомофобії, антисемітизму та ксенофобії в Польщі протягом 2020 року. Звіт було складено на прохання Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів і прав людини (БДПІЛ), яке збирає дані про злочини на ґрунті ненависті в країнах-членах ОБСЄ.

Починаючи з серпня 2021 року, активісти, які мають стосунок до Фондації (включно з членами Правління Фондації), почали займатися наданням допомоги біженцям і мігрантам, які намагаються потрапити до Польщі, перетинаючи кордон з території Білорусі. Демонстративна і незаконна (згідно з національними, європейськими та міжнародними конвенціями) політика уряду, що ґрунтується на використанні армії, прикордонної служби та поліції, передбачала так звані «відтіснення» (тобто силове витіснення мігрантів з польської території назад до Білорусі). Це швидко переросло в гуманітарну кризу на кордоні і призвело до появи жертв, зокрема зі смертельними наслідками. У зв'язку з вищевикладеним, Фондація прагнула надавати організаційну та юридичну допомогу ініціативам і приватним особам, які беруть участь в акціях допомоги, всупереч підходу уряду і незаконним правовим нормам, прийнятим урядом.

У другій половині звітного року діяльність Фондації була зосереджена навколо справи про затримання і тимчасовий арешт Бартоша Крамека, Голови Ради і довіреної особи Фондації. Бартоша Крамека затримали 23.06.2021 співробітники Агентства внутрішньої безпеки за запитом регіональної прокуратури Любліна, і він мав постати перед судом за звинуваченням у наданні неправдивих відомостей і відмиванні грошей. Фондація вказала на абсурдність і політичну вмотивованість звинувачень та провела інтенсивні юридичні, медійні та адвокаційні заходи у цій справі.

Бартош Крамек залишався під вартою протягом трьох тижнів унаслідок заперечень прокурора проти його звільнення під заставу, що стало можливим згідно з новим законодавством, яке набуло чинності за день до його арешту. Це заперечення було відхилено Окружним судом Любліна 15.07.2021, і того дня Бартоша Крамека було звільнено. Серед тих, хто виступив на його захист, були польські та іноземні депутати, члени Європейського парламенту, журналісти, артисти та інші відомі діячі.

Одразу після звільнення Бартоша Крамека зі слідчого ізолятора в Любліні прокурор самовільно наклав заборону на його виїзд із країни (що було особливо недоречно через його постійне місце проживання в Бельгії та все ще чинну заборону на в'їзд до Польщі Людмили Козловської, Президентки Фондації та дружини Бартоша Крамека). У серпні 2021 року його додатково помістили під нагляд поліції, що означало, що він мав 5 разів на тиждень з'являтися до відповідної поліцейської дільниці у Варшаві. Обидва ці запобіжні заходи були скасовані судом 26.10.2021 як необґрунтовані, невідповідні та такі, що «порушують право недоторканності приватного і сімейного життя». Це дозволило Бартошу Крамеку повернутися до Брюсселя в листопаді звітного року.

Ім'я обласного прокурора в Любліні, який особисто встановив поліцейський нагляд за Бартошем Крамеком, — Єжи Зяркевич; він є довіреною особою Збігнева Зьобро, генерального прокурора. Прокурор Зяркевич відомий своєю особливою лояльністю до правлячої партії і розглядом багатьох політично вмотивованих справ останніми роками.

Бартош Крамек не визнав себе винним і очікує на передачу обвинувального висновку в його справі до суду. Заставу та заяву про особисту поруку в його справі подали до суду низка осіб, включно з членами сім'ї, друзями, громадськими активістами та людьми, які користуються суспільною довірою, з Польщі та з-за кордону.

Асоціація суддів «Феміда» була важливим партнером Фондації у сфері дій на захист верховенства права в Польщі, зокрема, щодо аналітичних досліджень та ініціатив, здійснених на європейському рівні. В інших галузях, тобто в боротьбі за громадянські права (включно з правами жінок і ЛГБТ-спільнот), нас підтримували неофіційні ініціативи так званої «вуличної опозиції» та окремі активісти, які брали участь у численних антиурядових акціях протесту.

Аналітична та інформаційна діяльність

Як і в попередні роки, основними темами доповідей та інших публікацій Фондації у 2021 році стали:

1. Зловживання пандемією COVID-19 для обмеження громадянських прав по всьому світу (особливо в авторитарних країнах і гібридних режимах);

2. Порушення прав людини в Казахстані (з акцентом на становище політичних в'язнів і переслідування мирних антиурядових демонстрантів та осіб, які вчинили порушення);
3. Ситуація з уйгурами та казахською меншиною в контексті широко поширених порушень прав людини в Китаї;
4. Сучасні методи соціального контролю в авторитарних країнах і боротьби з дисидентами (так званий «цифровий авторитаризм»); роль Китаю в поширенні авторитарних практик по всьому світу, особливо на пострадянських територіях;
5. Стан верховенства права, боротьба з корупцією та реформа правоохоронних органів і судової системи в Молдові (питання про Молдову було знову порушене у звітному році у зв'язку зі співробітництвом і фінансуванням, отриманим на ці потреби від партії «Європейські об'єднані ліві/Ліво–зелені Півночі» в Європарламенті);
6. Зловживання Інтерполом, Шенгенською інформаційною системою та механізмами взаємної правової допомоги авторитарними державами та гібридними режимами для переслідування осіб, яких вони вважають своїми політичними супротивниками, або осіб, пов'язаних із цими особами;
7. Захист адвокатів, які займаються політичними справами (наприклад, захисників жертв тортур і політичних в'язнів) у недемократичних країнах і на окупованих територіях, а також адвокатів політичних біженців;
8. Запровадження персональних санкцій на основі європейського «Закону Магнітського» (та аналогічних механізмів на національному рівні) проти високопосадовців з Росії, Казахстану та інших країн як метод протидії безкарності за порушення прав людини у світі;
9. Стан верховенства права і нападки на громадянське суспільство, ненависницькі висловлювання і пропаганда, яку поширює влада в Польщі.

Звіти Фундації було представлено та обговорено в рамках лобістської діяльності, про яку йтиметься нижче.

Одним із найважливіших звітів, опублікованих Фундацією у звітному році, стало комплексне дослідження англійською мовою під назвою «Польська прокуратура: Окремі випадки зловмисного переслідування і невиконання обов'язків», укладене у співпраці з Асоціацією суддів «Феміда» і прокуроркою Євою Вжосек. Звіт являє собою огляд окремих випадків політично вмотивованих кримінальних переслідувань з боку польської прокуратури при уряді «Права і Справедливості» (PiS) / «Об'єднані праві» (Zjednoczona Prawica) та її недопрацювань (особливо у вигляді судових процесів, що не були розпочаті або були передчасно припинені з політичних мотивів).

Звіт було опубліковано в серпні 2021 року, і, з огляду на подальший розвиток подій, робота над його оновленням розпочалася практично відразу після його публікації. Наступного року було опубліковано чергове, розширене видання (яке, однак, виходить за рамки цього звіту).

Усі звіти і дослідження доступні на сайті Фундації: <http://odfoundation.eu/> (сайт ведеться польською, англійською, російською та українською мовами).

Фундація також інтенсивно виступала в польських і зарубіжних ЗМІ та в соціальних мережах, де у неї є офіційні профілі у Facebook: <https://www.facebook.com/ODFoundation>, <https://www.facebook.com/ODFUKR/> (профіль, адресований східним читачам, неактивний) і Twitter: <https://twitter.com/ODFoundation>, а в період з квітня по листопад 2021 року — соціальні профілі під назвою «Sok z Buraka» (що перекладається як «Буряковий сік»).

Лобістська (пропагандистська) діяльність

Питання, якими займалася Фундація, здебільшого в рамках своєї діяльності на рівні європейських і міжнародних інституцій, відповідали напрямкам нашої аналітичної діяльності та впливають із ситуації та інтервенцій, здійснених у зв'язку з політичними переслідуваннями і порушеннями верховенства права в Польщі та переслідуваннями в Казахстані (як представлено у вищевказаних розділах цього звіту). Серед них слід згадати ситуацію в Молдові, зловживання Інтерполом та іншими формами так званих транснаціональних репресій, а також персональні санкції як інструмент боротьби з порушеннями прав людини у світі.

У травні 2021 року Фундація спільно з Італійською федерацією з прав людини (FIDU) і білоруським об'єднанням «Суполка» (Supolka) рішуче засудили безпрецедентне викрадення Романа Протасевича, білоруського журналіста й біженця (який раніше керував антиурядовим каналом NEXTA), якого захопили білоруські служби на борту літака, що був вимушений приземлитися в Мінську. Ми закликали Європейську раду ввести заборону на європейські польоти над білоруською територією, запровадити санкції проти представників білоруської влади та державних підприємств, а також посилити підтримку білоруської опозиції.

11.06.2021 в рамках зустрічі європейських фахівців з комунікації, яка відбувається раз на два роки, віцепрезидент Фундації Марчін Мичельський розповів про свободу слова і становище ЗМІ в Польщі, а також про зростаючу залежність деяких редакцій у Європі від фінансування, не завжди прозорого, з боку авторитарних режимів з Китаю, Казахстану тощо.

14.06.2021 спільно з Європейськими об'єднаними лівими в Європейському парламенті та Freedom Advocacy ми організували онлайн-захід під назвою «"Крадіжка століття, в Молдові — показне розслідування чи щира жага справедливості?». Він був присвячений презентації однойменної доповіді, в якій ми обговорювали стан антикорупційних реформ і деолігархізації ключових інституцій у Молдові (на тлі процесу інтеграції до Європейського Союзу). У цьому контексті ми зосередилися на розслідуванні, пов'язаному з масовим викачуванням грошей із банківського сектору Молдови в період фактичного правління олігарха Володимира Плахотнюка (відомого

як крадіжка століття/мільярдна крадіжка), проведеному новими слідчими органами. Ми наголосили на необхідності ефективних наслідків для відповідальних осіб, включно з В. Плахотнюком, який знайшов притулок за кордоном.

У звітному році, в липні 2021 року, представники Фондації взяли участь у засіданні так званої Додаткової наради ОБСЄ з розгляду виконання зобов'язань у сфері людського виміру (HDIM). Виступаючи від імені Фондації, Максим Ситніков наголосив на посиленні переслідування представників громадянського суспільства в Польщі та прогресуючому блокуванні інформаційного простору в Казахстані, де незаконне та дедалі поширеніше стеження йде пліч-о-пліч із блокуванням доступу до інтернету та соціальних медіа.

На форумі ОБСЄ в контексті Польщі ми говорили, зокрема, про юридичне переслідування лідерів Всепольського жіночого страйку (Марти Лемпарт, Агнешки Чередерецької, Клементини Суханов) і Бартоша Крамека. У контексті Казахстану ми закликали запровадити міжнародні санкції проти Каріма Масімова, голови Комітету національної безпеки, ключового державного чиновника, відповідального за репресії проти активістів у країні та співробітництво з Китаєм у сфері цифрового спостереження і контролю за громадянами.

21.06.2021 Фондація спільно з FIDU організувала онлайн-дискусію на тему «Авторитарні контрзаходи у відповідь на цільові санкції», під час якої ми обговорили заходи, які вживають недемократичні держави перед обличчям запроваджених проти них санкцій та їхнього публічного осуду з боку демократичних країн, міжнародних організацій і європейських інституцій. Учасники дискусії вказали, зокрема, на необхідність координації дій, непохитної наполегливості та відстоювання цінностей у підході до недемократичних держав, а також на роль ЗМІ та соціальних медіа як інструментів, що сприяють політичним змінам. У дебатах, модератором яких виступила Людмила Козловська, взяли участь Райнхард Бютікофер, євродепутат і голова делегації з відносин з Китаєм, а також правозахисники: Доктор Арон Родес (Форум за релігійну свободу — Європа), Бота Джардемалі (адвокатка та політична біженка з Казахстану), Барлик Мендигазієв (Freedom Kazakhstan), Угур Ток (Платформа за мир та справедливість) та Долкун Іса (Всесвітній уйгурський конгрес).

Незмінно провідною темою, поряд з Польщею і Казахстаном, інтенсивних адвокаційних зусиль Фондації у звітному році було посилення міжнародних і європейських санкційних механізмів.

06.07.2021 Європейський парламент ухвалив резолюцію щодо посилення санкційного режиму ЄС, тобто Глобального санкційного режиму ЄС у сфері прав людини (так званий «Закон Магнітського» ЄС), до якої увійшла більшість рекомендацій Фондації, а саме:

- визнання великомасштабних корупційних злочинів як підстави для санкцій;

- ухвалення рішення про санкції кваліфікованою більшістю голосів Ради Європейського Союзу;
- включення організацій громадянського суспільства в процес ухвалення рішень;
- захист інформаторів та активістів, які лобіюють санкції;
- тісніша співпраця і координація між ЄС та іншими демократичними країнами в процесі введення санкцій;
- тверда протидія відповідним заходам і контрсанкціям з боку режимів.

На думку Фондації, ця резолюція є важливою подією після багатьох років зусиль із схвалення використання персональних санкцій з метою припинення безкарності порушників прав людини.

У 2021 році ми також працювали у співпраці з канадськими парламентарями, щоб Канада застосувала свої санкції до урядовців у Казахстані, включно зі співробітниками в'язниць, за катування Іскандера Єрімбетова, політичного в'язня, якого було звільнено в грудні 2019 року. Серед інших, саме канадський депутат Том Кмік домагався введення санкцій проти тюремного чиновника Азамата Ізтлеова.

15.11.2021 з ініціативи FIDU Фондація разом з іншими організаціями громадянського суспільства виступила із заявою щодо майбутньої сесії 89-ї Генеральної Асамблеї Інтерполу в Стамбулі, Туреччина (23–25.11.2021). У цій заяві ми закликали до проведення давно потрібних реформ, пов'язаних, серед іншого, з припиненням зловживань, які все ще існують, або забезпеченням прозорості в роботі Інтерполу. Ми також закликали, зокрема, до створення коаліції демократичних держав, які виступають проти впливу диктатур на діяльність Інтерполу, створення фонду, призначеного для компенсації шкоди та збитків, завданих жертвами зловживань, створення апеляційного органу проти Комісії Інтерполу з контролю за файлами (CCF), розкриття детальних даних і статистики про роботу CCF, особливо стосовно запитів, які надходять щодо видалення даних.

Основними партнерами Фондації в цій царині у звітному році були: Federazione Italiana Diritti Umani — Comitato Italiano Helsinki (Італійська федерація з прав людини (відома під аббревіатурою FIDU) — Італійський Хельсінкський комітет) та Асоціація суддів «Феміда».

Гуманітарна допомога

У звітному році, на додаток до основної діяльності Фондації, ми завершили кампанію зі збору коштів для українського хлопчика з аутистичним розладом Крістіана Сурмача та його батька «Врятуймо Крістіана» на сайті: <https://zrzutka.pl/gbzaes>, основну частину якої було завершено у 2020 році. Збір коштів склав загалом 26 957 злотих (з них 5 592 злотих у 2021 році).

Підбиття підсумків

Протягом перших місяців звітного року Фондація продовжувала відчувати вплив пандемії. Поступове зняття обмежень, пов'язаних із пандемією, мало очевидний вплив на діяльність Фондації. Проте, більшість заходів, організованих Фондацією (або за її участі), проходили в режимі онлайн, як і в 2020 році (що в кінцевому підсумку позитивно позначилося на витратах).

Конфлікт з польським урядом і його відомствами справив істотний, хоча і передбачуваний, вплив на діяльність Фондації. Ми продовжували стикатися з пропагандистськими і кулуарними атаками, і хоча кілька судових рішень було ухвалено на нашу користь, проте принципові питання, пов'язані, зокрема, із заборонаю на повернення до Польщі Президентки Фондації Людмили Козловської, не змінилися.

Важливою, хоча й нетривалою, подією в цьому контексті стало затримання довіреної особи Фондації Бартоша Крамека і пов'язані з цим пертурбації, які також спричинили нову хвилю нападок на Фондацію і необхідність проведення інтенсивної кампанії на його захист.

Бюджет Фондації був додатково скорочений до 861 897,94 злотих (що є скороченням більш ніж на 27% порівняно з попереднім роком).

Діяльність Фондації, особливо в Польщі та Казахстані, значною мірою підтримувалася волонтерами, які займалися, зокрема, наглядом за судовими процесами, пошуком і перевіркою інформації, необхідної для аналітичної роботи, створенням графічного дизайну.

Операційна модель діяльності Фондації, в рамках якої адміністративну і частково фінансову підтримку діяльності Фондації здійснювала наша бельгійська організація Open Dialogue Foundation privee, залишилася такою ж, як і раніше. Адміністративну підтримку українській команді Фондації надавала Громадська спілка «Відкритий Діалог».

Детальну інформацію про свою діяльність Фондація публікувала на інтернет-сторінці: www.odfoundation.eu.

2.3. Юридичні події з фінансовими наслідками — немає даних.

3. Інформація про здійснення господарської діяльності згідно із записом в реєстрі підприємців KRS:

Фондація протягом звітного року не вела господарську діяльність.

4. Рішення Правління Фондації:

Правління ухвалило 1 рішення, яке наводиться в Додатку No 1.

5. Інформація про розмір отриманих доходів:

Надходження всього — 861 897,94 зл., а саме:

- a) Кошти від:
 - дотацій: 0,00 зл.;
 - пожертв: 826 736,79 зл.;
 - краудфандингових кампаній: 28 246,15 зл. (зокрема індивідуальні внески через сайт Zrzutka.pl.).
- b) Фінансові надходження: 0,00 зл.
- c) Інші надходження (зокрема матеріальні пожертви): 0,00 зл.
- d) Решта надходжень 0,00 зл.
- e) Платна статутна діяльність: 6 915,00 зл. (співпраця з офісом євродепутатки Ружи Марі графіні фон Тун-унд-Гогенштейн для підготовки аналітичних матеріалів про ситуацію в Центральній Азії).
- f) Господарська діяльність: 0,00 зл.

6. Інформація про витрати:

Витрати всього — 889 831,96 зл., серед яких:

- a) Витрати на реалізацію статутної діяльності (грошові виплати): 865 796,89 зл.
- b) Адміністративні витрати: 18 670,00 зл.
 - Використання матеріалів та енергії: 0,00 зл.
 - Послуги інших суб'єктів: 12 049,91 зл.
 - Податки і оплати: 6 620,09 зл.
 - Заробітна плата і соціальне страхування: 0,00 зл.
- c) Решта витрат (збільшення витрат за рахунок результатів попереднього року): 0,00 зл.
- d) Фінансові витрати: 1 128,60 зл.
- e) Інші витрати: 4 236,47 зл.

7. Дані щодо діяльності Фундації в сфері:

- a) кількості працівників — протягом звітного року Фундація не наймала працівників;
- b) основної суми базової заробітної плати, виплаченої Фундацією — 0,00 зл.;
- c) розміру річної заробітної плати, сукупно виплаченої членам Правління та іншим органам Фундації — 0,00 зл.;
- d) витрат на заробітну плату на підставі цивільно-правових договорів — 0,00 зл.;
- e) наданих Фундацією грошових позик — немає;
- f) сум на банківських рахунках — Фундація не має банківських депозитів, сальдо поточних рахунків станом на останній день року склало:

mBank S.A.: 117,79 зл., 0,00 \$ і 0,00 €;

g) вартості придбаних облігацій і розміру часток або придбаних акцій — Фондація не купувала облігацій, не має ні частки, ні акцій в товариствах комерційного права;

h) придбаної нерухомості — Фондація не купувала жодної нерухомості;

i) придбаних інших основних засобів — Фондація не купувала будь-яких основних засобів;

j) сума активів станом на кінець року дорівнювала сумі зобов'язань Фондації та становила: 210,67 зл.;

l) інформація про розрахунки Фондації в зв'язку з покладеними податковими зобов'язаннями — станом на 31.12.2021 Фондація мала відкриті податкові зобов'язання стосовно податкової інспекції в зв'язку з: податком на прибуток, що стягується з фізичних осіб (PIT-4) в сумі 0,00 зл., податком на прибуток, що стягується з юридичних осіб (CIT-8) в сумі 24,00 зл., податком на товари і послуги (VAT-9M) в сумі 0,00 зл. і внеском до Фонду соціального страхування у сумі 0,00 зл.;

m) Фондація подавала такі декларації: CIT-8.

8. Протягом звітного періоду Фондація не виконувала підрядів для державних суб'єктів або органів самоврядування.

9. У звітному періоді у Фондації продовжувалася тривала митно-податкова перевірка (трансформована в так званий податковий розгляд) щодо «ретельності декларованої бази оподаткування та правильності розрахунку та оплати прибуткового податку що стягується з юридичних осіб за 2014, 2015 і 2016 роки», яка проводилася Лодзинською митно-казначейською інспекцією.

Перевірка була похідною вимоги, висунутої Міністром координатором спеціальних служб Маріушем Камінським, і Міністром закордонних справ того періоду Вітольдом Ващиковським, після чого керівник Міністерства закордонних справ звернувся до Палати податкової адміністрації у Варшаві з метою початку «комплексної податкової перевірки» в Фондації «Відкритий Діалог». Вищою посадовою особою Митно-казначейської інспекції в Лодзі є Томаш Ващиковський, брат Вітольда Ващиковського, який раніше обіймав посаду начальника цієї інспекції, а нині залишається начальником 1-го Відділу податкового контролю.

У зв'язку з очевидним конфліктом інтересів, Фондація подала заяву щодо звільнення з посади начальника Лодзинської митно-казначейської інспекції з метою перенесення процедур контролю в іншу митно-казначейську інспекцію. Однак ця заява була відхилена в 2019 році. У звітному році тривало розслідування за фактом зловживання владою на шкоду Фондації у зв'язку з порушенням її фіскальної таємниці. Розслідування проводилося районною прокуратурою Лодзі-Балути у Лодзі.

На думку Фондації, поточна інспекційна діяльність є ще одним елементом в серії різних видів політично мотивованих репресій, спрямованих проти організації польською владою після липня 2017 року.

Голова Правління

.....

Брюссель, 31.12.2021

Додаток:

– Резолюція Ради директорів Фондації «Відкритий Діалог» 2021 р.